

Od Redakcji

From the Editor

W gorącym czasie zbliżających się świąt Bożego Narodzenia oraz nadchodzącego nowego roku oddajemy do Państwa rąk kolejny numer czasopisma *Sztuka Leczenia*. Z wielką przyjemnością pragniemy poinformować, że nasze czasopismo znacząco podniosło swój wskaźnik siły parametrycznej, uzyskując 93,59 w bazie ICV za rok 2023.

W dziale prac empirycznych oraz doniesień z badań zamieszczono dwie prace. Pierwsza z nich to artykuł czterech badaczek z USA, tj. Laureen Tavoraro-Ryley, Evanne Juratovac, Roberty Waite i Diany Lynn Morris zatytułowany *Adverse Childhood Experiences (ACEs) and depressive symptoms in an urban community college population*. Autorki referują przeprowadzone przez siebie badania wykonane w środowisku kilku amerykańskich szkół wyższych. Dotyczą one interesującego tematu, jaki stanowią odległe, psychiczne skutki wczesnych urazowych doświadczeń mających miejsce w dzieciństwie. W omówieniu wyników badaczki podkreślają znaczenie, jakie ma wzmacnianie psychospołecznych zasobów u studentów podlegających wczesnej traumatyzacji. Druga z kolei praca współautorstwa Pawła Lipowskiego i Oliwii Tatarkiewicz nosi tytuł *Macierzyństwo w zakładach karnych – aspekty prawne i praktyczne w świetle badań własnych*. Opracowanie dotyczy znajomości i poszanowania praw kobiet osadzonych w zakładach karnych, przebywających tam w czasie ciąży, porodu i pogoju. Na podstawie wyników uzyskanych w badaniu ankietowym

grupy 43 osadzonych autorzy identyfikują pewne braki dotyczące poszanowania podstawowych praw człowieka, takich jak godność i intymność oraz dostęp do świadczeń zdrowotnych.

W dziale prac teoretycznych i przeglądowych zamieszczono cztery prace. Pierwsza z nich to artykuł czterech autorek: Julii Spurek, Martyny Sobanii, Emilii Promowicz oraz Agnieszki Pieczykolan pt. *Dieta i suplementacja w okresie karmienia piersią*. Opracowanie podkreśla znaczenie, jakie ma dla zdrowia oraz prawidłowego rozwoju dziecka dieta matki karmiącej je piersią. Następna praca zamieszczona w tej części numeru to opracowanie Karoliny Rażniewskiej zatytułowane *Raportowanie zgłaszania działań niepożądanych przez osoby wykonujące zawody medyczne w Polsce*. W artykule tym przedstawiono formalno-prawne aspekty obowiązku raportowania niepożądanych działań produktów leczniczych stosowanych podczas leczenia. W związku z bezpieczeństwem pacjenta oraz rosnącą rolą regulacji prawnych w systemie opieki zdrowotnej temat ten nabiera obecnie coraz większego znaczenia. Kolejna praca, tym razem autorstwa Zygmunta Pucko, przenosi uwagę czytelnika w obszar rozważań filozoficzno-egzystencjalnych dotyczących znaczenia śmierci w życiu człowieka. Tytuł rozprawy brzmi *Retoryczny wydzźwięk wybranych koncepcji filozofii śmierci i jego pocieszająca rola*. Autor pokrótce omawia wybrane koncepcje filozoficzne zjawiska śmierci oraz wskazuje, że rozbudowana refleksja na temat śmierci

paradoksalnie może mieć walor terapeutyczny. Ostatnia z zamieszczonych w tym dziale prac to artykuł Józefa Muszyńskiego pt. *Zawód felczera – kiedyś i dziś*. Jego celem było ukazanie zmian zachodzących w podejściu do tego zawodu w Polsce i na świecie.

Kolejna część numeru to recenzje. Znalazły się tu recenzje dwóch, jak się wydaje, interesujących pozycji. Pierwsza z nich to książka Vincenta M. Figueredo *Historia ludzkiego serca: Fascynująca wędrówka po świecie medycyny i sztuki* (wyd. polskie – 2024), a druga to publikacja Jima B. Tuckera *Powrót do życia* (wyd. polskie – 2022). Autorem pierwszej recenzji jest Igor Szymański, a kolejnej Krzysztof Mudyń. Jak dowodzą

w przekonywający sposób recenzenci obu książek, każda z wymienionych pozycji zasługuje na to, by się z nią szerzej zapoznać.

Numer jak zwykle kończą wskazówki dla autorów i zamieszczana rokrocznie lista recenzentów prac opublikowanych w *Sztuce Leczenia* w tym roku kalendarzowym.

Mając na uwadze urozmaiconą zawartość prezentowanego numeru, liczymy, że każdy z naszych Czytelników znajdzie w nim „coś dla siebie”. Jednocześnie składamy wszystkim życzenia zdrowych i pełnych radości świąt Bożego Narodzenia oraz szczęśliwego nowego roku.

Marek Motyka

During this cheerful Christmas season with the new year approaching as well, we want to present our readers with the next volume of the *Art of Healing*. We are also pleased to inform that our journal scored 93,59 points in the ICV database for the year 2023, thus considerably increasing its value index.

The part of this volume dedicated to empirical studies and reports consists of two articles. The first one is a study authored by four US-based researchers: Laureen Tavoraro-Ryley, Evanne Juratovac, Roberta Waite and Diana Lynn Morris, which is titled *Adverse Childhood Experiences (ACEs) and depressive symptoms in an urban community college population*. The authors report on their study, which was conducted at a few American community colleges as it pertains to a very interesting topic of the longterm psychological effects of Adverse Childhood Experiences (ACEs). While analysing results of the study, the authors highlight the importance of providing adequate psychosocial resources to the students affected by the childhood trauma. The second article – co-authored by Paweł Lipowski and Oliwia Tatarkiewicz – is titled *Motherhood in prisons – legal and practical aspects in the light of own research*. The study is concerned with awareness of and respect for the rights of female inmates that have been incarcerated during the following times in their lives: pregnancy,

childbirth and postpartum. On the basis of the research results achieved through a survey – in which 43 inmates partook – the authors were able to identify areas where the respect for the basic human rights such as dignity, intimacy and access to healthcare services was lacking.

The following part of this volume dedicated to theoretical and overview works contains four articles. The first article titled *Diet and supplementation during breastfeeding* was authored by Julia Spurek, Martyna Sobania, Emilia Promowicz and Agnieszka Pieczykolan; and highlights the importance of the breastfeeding mother's diet for her child's health and proper development. In the next article titled *Reporting of adverse reactions by medical personnel in Poland*, its author Karolina Raźniewska presents formal and legal aspects of obligatory reporting of adverse drug reactions occurring during therapy and treatment. Due to the increased focus on patient safety and the growing role of legal regulations in the healthcare system, the present topic is steadily gaining in importance. The next article titled *Rhetorical overtone of selected concepts of the philosophy of death and its consolatory role* – this time authored by Zygmunt Pucko – invites the reader to partake in philosophical and existential reflections pertaining to the meaning of death in human life. The author provides a short overview of the chosen philosophical concepts of death as well

as proves that – paradoxically – a complex reflection on death might have a therapeutic value. The last of the featured articles was written by Józef Muszyński and is titled *The Feldsher Profession – Past and Present*. The aim of this article was to showcase the changes in the approach to this profession in Poland and globally.

The following part of the volume consists of reviews. Included are the reviews of two works that seem to be particularly interesting. The first review is concerned with a book by Vincent M. Figueredo *The Curious History of the Heart: A Cultural and Scientific Journey* (Polish edition – 2024), while the second one focuses on a publication by Jim B. Tucker titled *Return to Life* (Polish

edition – 2022). The first review was authored by Igor Szymański, while the following one was written by Krzysztof Mudyń. As the reviewers successfully prove, both books are worth a read.

The volume closes with Guidelines for the Authors and the yearly list of reviewers of articles published in the *Art of Healing* throughout this year.

Taking into consideration the varied character of the present volume, we hope that all our readers find something appealing to their interests. Finally, we would like to wish merry Christmas and a happy new year to all our readers.

Marek Motyka